

Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	----

II. Zadaci:

	12
--	----

Ukupni broj bodova:

	40
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1.

2.

3.

22. – 23. travnja 2021.

I. PRIJEVOD

Homer, *Odiseja*, 11. 601–612; 615–617

Odisej u podzemnom svijetu nakon susreta sa Sizifom nailazi na Herakla.

Τὸν δὲ μετ' ¹ εἰσενόησα βίην Ἡρακλεΐην²,
 εἶδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ³ ἀθανάτοισι θεοῖσι
 τέρπεται ἐν θαλίῃς⁴ καὶ ἔχει⁵ καλλίσφυρον Ἥβην,
 παῖδα Διὸς μέγαλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
 Ἀμφὶ δέ μιν⁶ κλαγγὴ νεκύων⁷ ἦν οἰωνῶν ὥς⁸,
 πάντοσ' ⁹ ἀτυζομένων¹⁰· ὁ¹¹ δ' ¹² ἐρεμνῆ νυκτὶ ἐοικώς¹³,
 γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῆφιν¹⁴ ὀιστόν,
 δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι¹⁵ ἐοικώς¹⁶.
 Σμερδαλέος δέ οἱ¹⁷ ἀμφὶ περὶ¹⁸ στήθεσσι ἀορτῆ¹⁹
 χρύσεος ἦν τελαμών, ἴνα²⁰ θέσκελα²¹ ἔργα τέτυκτο²²,
 ἄρκτοι τ' ²³ ἀγρότεροί τε σύες²⁴ χαροποί τε λέοντες,
 ὕσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
 Ἐγνώ²⁵ δ' αὐτ' ²⁶ ἔμ' ²⁷ ἐκεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν²⁸ ὀφθαλμοῖσιν,
 καὶ μ' ²⁹ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα³⁰ προσηύδα·

διογενὲς Λαερτιάδη³¹, πολυμήχαν' ³² Ὀδυσσεῦ,...

KOMENTAR:

¹ Τὸν δὲ μετ' nakon njega (sc. Sizifa)

² βίη Ἡρακλείη jaki Heraklo

³ μετ' = μετὰ među, s, sa

⁴ τέρπεσθαι ἐν θαλίῃς častiti se na gozbi

⁵ ἔχειν *ovdje* imati za ženu

⁶ μιν = αὐτόν

⁷ νέκυς *vidi*: νεκρός

⁸ ὥς = kao

⁹ πάντοσ' = πάντοσε na sve strane

¹⁰ ἀτύζω *u pas.* uplašen bježati

¹¹ ὁ on

¹² δ' = δέ

¹³ ἐοικώς sličan, nalik

¹⁴ νευρῆφιν = νεύροις

¹⁵ βαλέοντι = βαλοῦντι

¹⁶ *vidi bilj.* 13

¹⁷ οἱ = αὐτῶ

¹⁸ περὶ... ἦν tmeza περίεμι + *dat.* (οἱ) biti oko čega, okruživati što

¹⁹ ἀορτή, -ῆρος, ó prekoramica, remen preko ramena

²⁰ ἴνα *gdje*

²¹ θέσκελος, 2 od boga stvoren, božanski

²² *vidi* τεύχω – 3. l. sg. ind plpf. medpas.

prevedi: *su bila izrađena*

²³ τ' = τε = καί

²⁴ σῦς, σός, ό, ή svinja, vepar

²⁵ *vidi* γινώσκω

²⁶ αὐτ' = αὐτε

²⁷ ἔμ' = ἐμέ

²⁸ *vidi* εἶδον; ἴδεν = εἶδεν od ὀράω

²⁹ μ' = με

³⁰ πτερόεις = πτηνός krilat

³¹ Λαερτιάδης, -ου, ό Laertov sin

³² πολυμήχαν' = πολυμήχανε

II. ZADATCI

1. Kako glasi akuzativ sintagme πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.

- A πολυμήχανον Ὀδδυσσέα
- B πολυμήχανε Ὀδδυσσεῦ
- C πολυμήχανον Ὀδδυσσέην

	maks. 1
--	---------

2. Glagolu ἔχει odredi **oba** točna oblika u imperfektu i futuru napisana u istom licu, broju, načinu i stanju.

- A εἶχεν, ἔξει
- B ἔσχεν ; σχήσει
- C εἶχον, ἔξει

	maks. 2
--	---------

3. Koji od navedenih oblika pripada glagolu εἰμί?

- A εἶσιν
- B εἰσίν
- C ἴασιν

	maks. 1
--	---------

4. Koliko spondeja ima u stihu: Σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτήρ?

- A 2
- B 4
- C 3

	maks. 1
--	---------

5. Tko su Hebini roditelji i u kakvom su obiteljskom odnosu Heraklo i Heba prema polaznom tekstu?

- A Heraklo i Hera; kći i otac
- B Dioniz i Hera; sestra i brat
- C Zeus i Hera; žena i muž

	maks. 2
--	---------

6. Koliko je zadataka po Euristejevoj zapovijedi izvršio Heraklo?

- A 10
- B 9
- C 12

	maks. 1
--	---------

7. Koje čudovište **nije** ubio Heraklo:

- A Hidru
- B Himeru
- C erimantskog vepra

	maks. 1
--	---------

8. Koja riječ **nije** izvedenica imenice παις, παιδός, ό, ή:

A pedologija

B pedagogija

C pedijatrija

	maks. 1
--	---------

9. Kako se zvao Odisejev otac?

A Diogen

B Laert

C Zeus

	maks. 1
--	---------

10. Kako su se zvali starogrčki putujući recitatori epskih pjesama ?

A aedi

B eponimi

C rapsodi

	maks. 1
--	---------

RJEŠENJA

Τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα	Nakon njega opazio sam	1
βίην Ἡρακληεῖην, εἰδῶλον:	jakoga Herakla, utvaru:	1
αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι	sam među besmrtnim bogovima	1
τέρπεται ἐν θαλίῃς	časti se na gozbi	1
καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην,	i ima za ženu Hebu s lijepim gležnjevim	1
παῖδα Διὸς μέγαλοιο	kćer velikoga Zeusa	1
καὶ Ἥρης χρυσοπέδιλου.	i Here sa zlatnim sandalama.	1
Ἀμφὶ δέ μιν	A oko njega	1
κλαγγὴ νεκῶν ἦν	bila je buka mrtvih	1
οἰωνῶν ὥς, πάντοσ' ἀτυζομένων:	kao ptica koje uplašene bježe na sve strane:	1
ὁ δ' ἐρεμνῆ νυκτὶ εἰκῶς,	a on sličan tamnoj noći,	1
γυμνὸν τόξον ἔχων	držeci goli luk	1
καὶ ἐπὶ νευρῆφιν οἰστόν,	i strjelicu na tetivama,	1
δεινὸν παπταίνων,	strašno gledajući,	1
αἰεὶ βαλέοντι εἰκῶς.	uvijek nalik onome koji će (ju) baciti.	1
Σμερδαλέος δὲ ... ἀμφὶ στήθεσσι ἀορτήρ	A strahovita prekoramica na prsima	1
περὶ χρούσεος ἦν οἱ τελαμών,	okolo mu (oko njega) je bila zlatni remen,	1
ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,	gdje su bila izrađena božanska djela,	1
ἄρκτοι τ' ἀγρότεροί τε σύες	i medvjedi i divlji veprovi	1
χαροποί τε λέοντες,	i lavovi divljeg pogleda,	1
ύσμιναί τε μάχαι τε	i bitke i borbe	1
φόνοι τ' ἀνδροκτασῖαι τε.	i pokolji i ubijanje ljudi.	1
Ἔγνω δ' αὐτ' ἔμ' ἐκείνος,	On me pak prepoznao	1
ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,	čim me očima ugledao,	1
καὶ μ' ὀλοφυρόμενος	i jaučući mi	1
ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:	je progovarao krilate riječi:	1
Διογενὲς Λαερτιάδη	Zeusovo čedo, Laertov sine,	1
πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,	domišljati Odiseju,...	1

PRIJEVOD: 28

ZADATCI:

1. A πολυμήχανον Ὀδδυσσέα	1 bod
2. A εἶχεν, ἔξει	2 boda
3. B εἰσίν	1 bod
4. A 2 (dva)	1 bod
5. C Zeus i Hera, žena i muž	2 boda
6. C 12	1 bod
7. B Himeru	1 bod
8. A pedologija	1 bod
9. B Laert	1 bod
10. C rapsodi	1 bod

ZADATCI: 12
UKUPNO: 40